

Bijzondere mededeling:

Op zondag 30 november van 11.00 tot 16.00 uur verkopen wij weer boeken welke het archief niet meer plaatsen kan omdat ze enerzijds dubbel zijn of anderzijds niet in ons archief passen. Er zijn weer zeer spectaculaire vondsten tegen gunstige prijzen te koop.

Wisselende uitstalling in de vitrinekast:

Carnavalsartikelen uit eigen archief.

In dit nummer:

Wie helpt? 1

Zorgcentrum Langedael herdenkt 1944 1

Hop oogsten 2

Höckerlinie 2

Highlights uit het oorlogskrantenarchief: "Vaals bevrijd" 3

Dodenherdenking op 19 oktober 3

Verjaardagen (70+) van Sankt Tolbert-leden 4

Activiteiten agenda 4

Wie helpt?

Bijgaand afbeeldingen van een munt. Deze munt is in de vijftiger jaren van de vorige eeuw gevonden in het von Clermontcomplex, tegenwoordig het Vaalser gemeentehuis. De vinder heeft zich tot de heem-

kundevereniging gericht met de vraag of wij kunnen achterhalen wat de oorsprong van de munt is.

Indien U meer kunt vertellen over deze munt, zouden we dit graag van U vernemen.

Dit kan via sankttolbert@gmail.com of h.j.kuijpers@gmail.com.

Bij voorbaat dank voor de te nemen moeite.

Zorgcentrum Langedael herdenkt 1944

In samenwerking met de heemkunde verenigingen van Mechelen, Epen, Wijlre, Gulpen, Wahlwiller, Nijswiller, Vijlen Lemiers en Vaals is er in Langedael een expositie ingericht over WO II. De expositie was te zien van 21 tot 27 september. Van de diverse verenigingen waren foto's, voorwerpen en documenten uitgesteld op diverse plaatsen in het gebouw. Elke dag waren er activiteiten zoals vertoning van Polygoon journaals uit deze tijd, filmvoorstellingen etc.

Bijzondere aandacht verdient het boek met de titel zorgcentrum Langedael herdenkt 1944. In dit boek zijn de verhalen opgenomen van 24

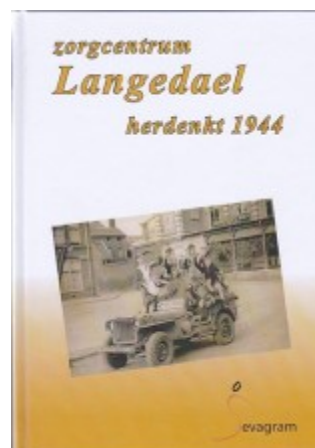
personen welke de oorlog hebben meegemaakt en die er nu op terugblikken. Zo is er o.a. gesproken met Lena Bergmans-Hendriks uit Nijswiller, Gerard Bischoff uit Vijlen, Maria Cox-Langohr uit Le-

miers, Ton Reefs uit Venlo en Trees Winkens-Alleleijn uit Vaals.

Dit heeft geresulteerd in een verzameling mooie verhalen die iedereen uit onze streek aanspreekt.

De verhalen zijn op basis van interviews geschreven door de heren Falco Cremers en Hub Franssen. Falco Cremers is journalist en Hub Franssen was werkzaam als docent/decaan, laatstelijk aan College Rolduc te Kerkrade. Zij stonden borg voor een zeer goed leesbaar boek, een aanrader voor ieder uit Zuid Limburg. Het boek is nog voor de prijs van € 10.00 te koop bij zorgcentrum Langedael.

Herbert Kuijpers

Hop oogsten

De Gulpener Bierbrouwerij heeft zich ten doel gesteld om hun producten met Limburgse grondstoffen te produceren. En niet alleen met grondstoffen uit eigen streek maar ook indien mogelijk biologisch gekweekte. Daartoe hebben zij gekozen voor brouwergerst, tarwe en spelt van agrariërs uit resp. Reijmerstok, Voerendaal en Maastricht. Voor de hop hebben ze gekozen voor een bedrijf in Reijmerstok. Voor de oogst maakt men o.a. gebruik van vrijwilligers, vrienden van de Gulpener Bierbrouwerij. Op zondag 14 september j.l. was het weer zo ver, voor de vijftiende keer. Verspreid kwamen verschillende groepen samen. Mensen uit heel Nederland en uit zeer uiteenlopende beroepsgroepen. Onder het genot van

koffie en Limburgse vlaai werden de mensen ingelicht over de werkzaamheden. Nadat iedereen voorzien was van een T-shirt en werkhandschoenen vertrok men naar het veld. Hier ging men aan de slag. De hopplanten werden aan de boven- en onderkant losgeknipt en in kisten geladen. Deze kisten werden naar een koelruimte vervoerd. Van hieruit worden ze later naar Poperinge (B) gebracht voor verdere verwerking. Na twee uur werken was er ruimte voor de inwendige mens. Onder het genot van een lekker gekoeld biertje en een goed verzorgd barbecue buffet werd er gezellig nagepraat. Het is een waar genoegen om te beleven dat er op deze manier snel

contacten worden gelegd, onder de oogst en na de oogst. Later op de middag werd er nog de "Hop prinses" uitgeroepen. Deze stelde vervolgens de nieuwe bedrijfspresentatie voor. Een overigens zeer smakvolle productpresentatie. Al met al een zeer geslaagde "werkdag".

Herbert Kuijpers

Höckerlinie

Het enige waar we bang voor hoeven zijn, is angst zelf.

Franklin D. Roosevelt

De `Höckerlinie` maakt deel uit van de `Westwall`. Met deze wal trachten de Duitsers vijandige pantserwagens tegen te houden. Echter mislukte dit, omdat men tussenruimte opvulde met aarde, zodat het voor pantservoertuigen nauwelijks een hindernis was.

De `Höckerlinie` kreeg van de geallieerden de naam `Siegfriedlinie`, hetgeen men in Duitsland als een scheldnaam betitelde. De getande `Höckerlinie` was gebouwd op

een betonnen fundament. Het geheel bestond uit gewapend beton.

Precies op het tijdstip dat wij hier herdenken dat we 70 jaar geleden bevrijd werden begint men op de Vaalserstrasse nabij de uitmonding van de Scurzelterstrasse met de nieuwbouw van een apparte-

mentencomplex.

Bij graafwerkzaamheden is met gestuit op de resten van een deel van de `Höckerlinie`. Het zal nog een hele kluit zijn om het beton te verwijderen. De `Westwall` als geheel is met `Deutsche Gründlichkeit` gebouwd.

Herbert Kuijpers

Highlights uit het oorlogskrantenarchief: “Vaals bevrijd”

“Vaals is thans definitief bevrijd” – zo begint het artikel in de katholieke krant Veritas van maandag 23 oktober 1944. In een artikel over twee bladzijden schrijft de onbekende auteur “v.T.” over de laatste dagen van de Duitse bezetting en het moment van de bevrijding.

De laatste Duitsers die vanaf de Sneeuwberg probeerden Vaals te verdedigen capituleerden. De bevolking van Vaals had wekenlang last van granaatinslagen en moest vaak “lange bange nachten” in de schuilkelders doorbrengen. De auteur van het krantenartikel omschrijft de laatste weken voor de bevrijding in september en oktober 1944 met gevoelige woorden in een emotioneel schrijfstijl die de lezer echt laat meevoelen met het lot van de Vaalsenaren. Van medio september tot 20 oktober was het hopen en bangen dat de bevrijders uiteindelijk de bezetters zouden verdrijven. En verder oordeelt hij juist: “Vaals heeft veel geleden in dien tijd van vernieuwslappend niemandsland”. Tijdens een reis van de redacteuren naar Vaals via Lemiers op zaterdag 21 oktober kregen zij een realistische indruk van hoe de plaatselijke bevol-

king op de bevrijding reageerde. Iedereen was blij hoewel de blijdschap tenminste bij de volwassenen een beetje getemperd was op grond van de veelvoudige wonden die de oorlog heeft veroorzaakt. Bovendien was de voedselpositie nog steeds onzeker en Vaals zat zonder gas en elektriciteit. De teruggekeerde burgemeester Rhoen sprak van het balkon van het gemeentehuis de mensen toe en dankte de Amerikaanse bevrijders. Tevens spoorde hij de bevolking aan tot het krachtig aanpakken van de wederopbouw.

De beschrijving van de methodes van de Duitsers ter verwoesting van Vaals en het omliggende weiland (25 september) sparen wij onze lezers hier. In totaal betreft Vaals veertien doden als slachtoffers van oorlogshandelingen. Over de genocide aan de Joodse bevolking van Vaals willen wij niet hier maar in een latere uitgave spreken. De auteur besluit zijn artikel met de vreugdevolle zin “Vaals heeft thans niets meer te vreezen. De Nederlandsche driekleur zal er blijven wapperen”.

Het zou voor ons aanleiding zijn om even stil te staan in

gedachtenis aan alle Vaalsenaren die in gevolg van de Duitse overheersing zijn vermoord of op het een of ander manier in verband met de oorlog zijn overleden. Dit is vooral voor de Duitse schrijver van dit artikel een moment om over na te denken.

Thomas Richter

Dodenherdenking op 19 oktober

Op 19 oktober zijn de oorlogslachtoffers herdacht op de begraafplaats aan de Seffen-

terstraat in Vaals.

Het is een goede traditie geworden om dit jaarlijks te

doen, mede omdat de jeugd hierbij betrokken wordt. Immers de scholen hebben het graf indertijd geadopteerd en waren ook dit jaar weer vertegenwoordigd met een delegatie onder leiding van juffrouw Kelleter.

Op bijgaande foto leggen de kinderen een bloemstuk.

Herbert Kuijpers

**HEEMKUNDEKRING
SANKT-TOLBERT
VAALS**

Secretariaat:
Heuvel 4
6291 CS Vaals
Nederland

Telefoon: 043-306 42 06
E-mail: sankttolbert@gmail.com

**Bezoek onze website
sankttolbert.nl**

Verenigingsnieuws

Verjaardagen (70+) van Sankt Tolbert-leden

November 2014

- 4 november Ger Huis 72 jaar
- 8 november Wim Tummers 77 jaar
- 8 november Theo Valkenberg 77 jaar
- 8 november Gerdie van Aken-Reefman 70 jaar
- 14 november Dolf Baltus 75 jaar
- 16 november Hans Phijl 76 jaar
- 20 november Wim Steernberg 73 jaar
- 23 november Maria Rombach-Geraets 85 jaar
- 24 november Kety Schnarkowski-Kohl 85 jaar
- 26 november Jo Bost 81 jaar
- 26 november Anna Esser-Sparla 79 jaar

Leden die vermelding in deze rubriek niet op prijs stellen gelieven dit tijdig door te geven aan het secretariaat.

Allen van harte gefeliciteerd!

Activiteiten agenda

2 november Concert Grenzenloos door de Kon. Harmonie St. Cecilia 1836

9 november Los Catastrofos in de Kopermolen

7 november Kopermolen. Festival Vocallis. Venus, de

schone verleiding met de sopraan Dawn Bailey

22 november Kopermolen. Pianorecital door Frederic Voorn

23 november Kopermolen. Tentoonstelling van fotografieën van Andreas Hermann

29 en 30 november Zaal Obelisk. Dansuitvoeringen door Dance Center Focus Lemiers

30 november Boekenmarkt bij de heemkunde vereniging en tevens verkoop van Verleden & Heden nummer 16

REAGEREN

De nieuwsbrief is een maandelijkse uitgave van heemkundekring Sankt Tolbert.

Wilt u meer weten over de heemkundekring Sankt Tolbert, een bijdrage leveren aan deze nieuwsbrief of heeft u een interessante mededeling, kijk dan op de website www.sankttolbert.nl of mail naar sankttolbert@gmail.com.

De nieuwsbrieven staan ook in pdf-formaat op de website. Deze kunt u downloaden. Tevens kunt u op de site aangeven als u de nieuwsbrief niet meer wilt ontvangen.